

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ZAMAN YÖNETİMLERİ İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Arş.Gör. Sema ALAY
Yrd.Doç.Dr. Settar KOÇAK

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin, zaman yönetimi ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi ile zaman yönetimi ve akademik başarı arasında erkek ve bayan öğrenciler arasında cinsiyete göre bir fark olup olmadığının araştırılmasıdır. Araştırmaya katılan 361 üniversite öğrencisine üç alt boyuttan oluşan Zaman Yönetimi Anketi (ZYA) uygulanmış ve akademik başarı ölçütü olarak, çalışmaya katılan öğrencilerin Genel Akademik Not Ortalamaları (GANO) üniversite kayıtlarından elde edilmiştir. Bulgular, öğrencilerin akademik başarıları ile genel zaman yönetimi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Ayrıca akademik başarı ve zaman harcattırıcılar arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Fakat akademik başarı ile zaman tutumları arasında anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir. Bulgular zaman planlaması ve genel zaman yönetiminde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermiştir. Kız öğrencilerin zaman planlaması ve genel zaman yönetiminde erkek öğrencilerden daha başarılı oldukları bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: zaman yönetimi, zaman yönetimi anketi, akademik başarı.

RELATIONSHIP BETWEEN TIME MANAGEMENT AND ACADEMIC ACHIEVEMENT OF UNIVERSITY STUDENTS

Sema ALAY, Asst.

Settar KOÇAK, Asst. Prof.

Middle East Technical University, School of Education, Physical Education&Sports Dpt

The purpose of this research was to determine the relationship between time management practices and academic achievement of university students, and to find out the difference between female and male university students in time management and academic achievement. 361 university students completed Time Management Questionnaire (TMQ) that has three subscales and students' Cumulative Grade Point Average (CGPA) was obtained from university records for the measure of academic achievement. Results indicated that there was a positive significant correlation between academic achievement and general time management. There was a negative significant correlation between academic achievement and time wasters. But no significant correlation was found between academic achievement and time attitudes. Results also revealed that there was a significant difference between gender groups in time planning and general time management. It was found female university students were better in time planning and general time management than male university students.

Keywords: *time management, time management questionnaire, academic achievement.*

Günümüzde bireylerin mesleki başarılarında ve hedeflerine ulaşmasında önemi gittikçe artan zamanın etkin yönetilmesi, kronolojik olarak başlangıçta sadece günlük planlama ve liste yapma eylemleriyle gerçekleştirilirken, değişen koşullara paralel olarak zaman yönetiminde ABC yaklaşımı (önceliklerin sıralanması ve değerlerin belirlenmesi), zaman yönetimi 101 yaklaşımı (beceriler), "kendini akıntıya bırak" yaklaşımı (uyum ve doğal ritimler) ve iyileştirme yaklaşımı (özbilinç) gibi yaklaşımlar geliştirilmiştir (Güçlü, 2001). Bu yaklaşımların her birinin kendi içinde güçlü ve zayıf yönleri mevcuttur. Ancak Philips (1988)'e göre zaman yönetimini temel kavram ve yaklaşımları itibariyle "geleneksel zaman yönetimi" ve "yeni zaman yönetimi" olarak ikiye ayırmak mümkündür. Geleneksel zaman yönetiminin temsilcilerinden olan Lankein (1973) ve Mackenzie (1978)'e göre zaman yönetiminin temel kavramları, kontrol ve planlama, önceliklerin belirlenmesi ve yetki devri, rahatsız edici unsurların ve ertelemelerin ortadan kaldırılmasıdır. Yani temel esas "hedeflerin belirlenmesi ve listelenmesi" dir. Yeni zaman yönetiminde ise temel esas "değerlerin açığa çıkartılması ve hedeflerin belirlenmesi"dir. Hedefler genellikle "sahip olma"yı ortaya koyarken, değerler "var olma" sebebini oluşturmaktadır. Dolayısı ile değerlerin ortaya konulması hem bireylerin hem de örgütlerin gelişimi ve gereksinimleri için son derece önemlidir. Aynı zamanda bireyin ve çalıştığı örgütün ortak değerleri paylaşması yapılan işlerin amacına ulaştırılmasında ve problemlerin çözümünde uyumu sağlanmaktadır. Philips (1988)'e göre değerlerin belirlenmesi kişisel ve mesleki kaygıların çözümünde eşgüdümü sağlamaktadır.

Zaman yönetimi esaslarının bireylerce anlaşılması ve uygulanması bireylerin problemleri çözmektedir fakat bireylerin etkili çözümlere ve sonuçlara ulaşmasına yardımcı olmaktadır. Timpe (1987) zaman yönetiminin geliştirilmesinin bireyin üretkenliğini ve genel performansını etkilediğini vurgulamaktadır. Benzer olarak Mackenzie (1990), zaman yönetiminin bireylerin yaşam kalitesini artırmaya yardımcı olduğunu, stresi azalttığını, dengeli bir yaşam sağladığını, verimliliği artırdığını ve hedeflere ulaşmayı kolaylaştırdığını ortaya koymuştur. Zaman yönetiminin faydalarının açıklanmasıyla ilgili çok sayıda çalışma olmasına karşın (Taylor & Mackenzie, 1986; Emanuel, 1982; Lankein, 1973) bazı çalışmalar zaman yönetiminin beklenen faydalarının pratikte olup olmadığı ile ilgili tartışmaları ortaya koymaktadır (Macan, 1994). Deneysel çalışmalar olumlu zaman yönetimi uygulamalarının, iş doyumuna (Landy, Rastegary, Thayer & Calvin, 1991), algılanan bireysel örgüt performansına (Lim, 1993), akademik performansın bireysel değerlendirilmesine (Macan, Shai, Dipboye & Philips, 1990) ve akademik not ortalamasına (Britton & Tesser, 1991) olumlu etkisinin olduğunu göstermektedir.

Zamanın etkin ve verimli kullanımı her bireyin yaptığı işe göre değişmekle beraber günümüzde bireylerden beklenen mesleki ve eğitsel bilgi ve becerilerin miktarının hızla artması her alanda başarılı olmak için zamanın iyi kullanılması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Herkes kendi amaçları doğrultusunda zamanını kullanmaktadır. Örneğin bir öğrenci için zamanın kullanılmasında "kitap okuma, proje teslimi" önemli iken, bir yönetici için "örgütteki işlerin planlanması, toplantılara katılma" önemlidir. Değerlerin belirlenmesi ve buna göre etkinliklerin yapılması hedeflere ulaşmayı kolaylaştırmaktadır.

Zaman yönetimi ve akademik başarı arasındaki ilişkinin ölçülmesinde kullanılan anketlerdeki sorular "değer" merkezli olmamasına rağmen bu çalışmayla öğrencilerin zaman yönetimleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Zaman yönetiminde zamanın planlanması, zaman yönetimine karşı tutumlar ve zamanın boşa harcanması gibi ölçütler kullanılarak zaman yönetimi alışkanlıklarına sahip olan üniversite öğrencilerinin akademik başarılarının daha iyi olacağı düşünülmektedir. Buradan yola çıkarak, çalışmanın amacı, seçilmiş üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi uygulamaları ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin araştırılması ve zaman yönetimi uygulamalarında bayan ve erkek üniversite öğrencileri arasında fark olup olmadığının belirlenmesidir.

YÖNTEM

Çalışmanın örneklemini, 1999-2000 bahar döneminde ODTÜ'de tüm bölüm ve fakültelere açılmış olan seçmeli lisans dersi alan öğrencilerden, 165 bayan ve 196 erkek olmak üzere toplam 361 öğrenci oluşturmuştur. Açılan seçmeli dersler arasından 9'u yansız yöntemle seçilmiş ve bu dersleri alan öğrencilere ZYA uygulanmıştır. Anketler öğrencilere dağıtılmadan önce, araştırmacı anketle ilgili açıklamalarda bulunmuş ve anketler araştırmacı tarafından derslerin başında ve/veya bitiminde çalışmaya katılmaya gönüllü olan öğrencilere uygulanmıştır. Akademik başarı ölçütü olarak öğrencilerin Genel Akademik Not Ortalamaları (GANO) üniversite kayıtlarından alınmıştır.

Anketin alt boyutlarının belirlenebilmesi için veriler Temel Bileşenler Faktör Çözümlemesine tabi tutulmuştur. Anketin geçerliği görünüş geçerliği yöntemiyle test edilirken, güvenilirliği iç-tutarlılık yöntemiyle ölçülmüştür ($\alpha=0.87$). 1991 yılında Britton ve Tesser tarafından geliştirilen ZYA'nin geçerliği ve güvenilirliği Alay ve Koçak (2002) tarafından ülkemiz için yapılmıştır ve 16 maddelik Zaman Planlaması (ZP), 7 maddelik Zaman Tutumları (ZT) ve 4 maddelik Zaman Harcattırıcılar (ZH) olmak üzere 3 alt boyutlu ve toplam 27 maddesi olan bir

anket ortaya çıkmıştır. Orijinal ankette olduğu gibi, her madde 5 üzerinden puanlanmıştır ve "her zaman, sık sık, bazen, nadiren ve hiç" seçeneklerinden oluşan beşli derecelendirme kullanılmıştır. Puanlamada 5, skalanın sonundaki cevaba verilirken, 1 skalanın diğer tarafında verilen cevaba verilmiştir. Ayrıca ZH alt boyutundaki maddeler "negatif maddeler" olduğu için, veriler girilirken puanlama terse çevrilmiştir. Ölçekten elde edilen yüksek puanlar zaman yönetimi uygulamalarının daha iyi olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı metodu kullanılırken, zaman yönetimi ve akademik başarı arasında cinsiyete göre bir fark olup olmadığının ortaya konulabilmesi için de Çok Değişkenli Varyans analizi (MANOVA) kullanılmıştır.

BULGULAR

Akademik Not Ortalaması: Deneklerin GANO'larının dağılımı 1-4 arasındadır, ortalaması 2.64 ve standart sapması 0.58'dir. Cinsiyete göre deneklerin GANO'nun ve ZY becerilerinin ortalamaları ve standart sapmaları Tablo1'de görülmektedir.

Tablo 1. Akademik Not Ortalaması ve Zaman Yönetimi Puanlarının Cinsiyete Göre Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	Bayanlar (N=165)		Erkekler (N= 196)	
	X	SS	X	SS
Genel Akademik Not Ortalaması(GANO)	2,69	,57	2,59	,58
Zaman Planlaması(ZP)	3,32*	,61	3,07	,62
Zaman Tutumları(ZT)	3,33	,50	3,34	,55
Zaman Harcattırıcılar(ZH)	3,09	,66	3,07	,66
Genel Zaman Yönetimi(GZY)	3,29*	,48	3,14	,48

*p < 0.05

Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi ve Akademik Başarıları İle İlgili Bulgular:

Üniversite öğrencilerinin Genel Zaman Yönetimleri (GZY) ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin belirlenebilmesi için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı istatistik yöntemi kullanılmıştır. Tablo 2 GZY ile akademik başarı arasındaki ve zaman yönetimi anketi alt boyutları ile akademik başarı arasındaki korelasyon katsayılarını göstermektedir.

Tablo 2. Zaman Yönetimi ve Akademik Başarı Arasındaki Korelasyon Sonuçları

	GANO	GZY	ZP	ZT
GZY	,182*			
ZP	,149*	,937*		
ZT	,086	,661*	,420*	
ZH	,225*	,499*	,281*	,300*

* $p < 0.01$

Tablo 2'den de görüldüğü gibi, GANO ile genel zaman yönetimi arasında ($r=0.18$, $p < .01$), zaman planlaması arasında ($r = .15$, $p < .01$) ve zaman harcattırıcılar arasında ($r = .23$, $p < .01$) anlamlı bir ilişki olmakla birlikte düşük düzeyde ilişki vardır. Bunun yanında, GANO ile zaman tutumları arasında bir korelasyon bulunmamıştır.

Cinsiyete Göre Zaman Yönetimi ve Akademik Başarının Karşılaştırılması:

Cinsiyete göre zaman yönetimi ve akademik başarının karşılaştırılması için MANOVA istatistiksel yöntemi kullanılmıştır. Tablo 3'te görüldüğü gibi bulgular, GANO, zaman planlaması, zaman tutumları ve zaman harcattırıcılar alt boyutlarında bayan ve erkek üniversite öğrencileri arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir (Hotelling's Trace $F(4, 356)=5,04$, $p < 0.001$).

Tekli-değişken analizleri sonucuna göre Tablo 3 denek gruplarının kendi aralarındaki etkileşimi göstermektedir. Bayan ve erkek üniversite öğrencileri arasındaki anlamlı farkın zaman planlaması alt boyutunda olduğu görülmektedir ($F=14.0$, $p < 0.05$). Bulunan bu fark denek sayısına bağlı olarak oldukça yüksektir ($GG=0.96$, $p < 0.05$).

Tablo 3. GANO ve ZYA Alt Boyutları İçin Çok-değişkenli ve Tek-değişkenli Varyans Analizi

Kaynak	Çoklu-değişken		Tekli-değişken			
	D	F ^a	GANO F	ZP F	ZT F	ZH F
Cinsiyet	4	5.04**	3.0	14.0***	0.07	0.12
Eta Kare(η^2)			0.01	0.04	0.00	0.00
Gözlenen Güç(GG)			0.38	0.96*	0.06	0.06

Not.Çoklu-değişken F^a değeri Hotelling's Trace istatistiksel yönteminden elde edilmiştir.

^a Sd = 4, 356. ^bSd = 1, 359.

*p < .05 **p < .001 ***p < .05.

Bayan ve erkek üniversite öğrencileri arasındaki zaman tutumları, zaman harcaştırıcılar ve GANO bağlamında anlamlı bir farklılık yoktur (sırasıyla F= 0.07, F= 0.12, F=3.0 p >0.05) ve her bir değişken için etki büyüklüğü (ZT $\eta^2 = .00$, ZH $\eta^2 = .00$, GANO $\eta^2 = .01$) düşüktür. Ayrıca GANO, ZT ve ZH alt boyutları için gözlenen güç anlamlı değildir (sırasıyla 0.38, 0.06 ve 0.06, p>0.05). Sonuç olarak, bulgular zaman planlaması konusunda bayan ve erkek üniversite öğrencileri arasında fark olduğunu göstermektedir ve bu farkın da bayan öğrencilerin lehine olduğunu göstermektedir (Tablo 1).

Cinsiyete göre Genel Zaman Yönetimi ve akademik başarının karşılaştırılması için MANOVA istatistiksel yöntemi kullanılmıştır. Tablo 4'te görüldüğü gibi bulgular, GZY ile GANO konusunda bayan ve erkek üniversite öğrencileri arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir (Hotelling's Trace F (2, 358) = 4.72, p < 0.01).

Tablo 4. GANO ve GZY İçin Çok-değişkenli ve Tek-değişkenli Varyans Analizi

Kaynak	Çoklu-değişken		Tekli-değişken	
	Sd	F ^a	GANO ^b F	GZY F
Cinsiyet	2	4.72**	2.77	8.4***
Eta Kare(η^2)			0.01	0.02
Gözlenen Güç (GG)			0.38	0.81*

Not.Çoklu-değişken F^a değeri Hotelling's Trace istatistiksel yönteminden elde edilmiştir.

^aSd = 2, 358. ^bSd = 1, 359.

*p < .05 **p < .01 ***p < .05

Tekli-değişken analizi sonucuna göre Tablo 4 denek gruplarının kendi aralarındaki etkileşimi göstermektedir. Bayan ve erkek üniversite öğrencileri arasındaki anlamlı farkın GZY'de olduğu görülmüştür ($F=8.4$, $p < 0.05$). Bulunan bu fark denek sayısına bağlı olarak oldukça yüksektir ($GG=0.81$, $p < 0.05$).

Bayan ve erkek üniversite öğrencileri arasında GANO'da anlamlı bir farklılık yoktur ($F=2.77$, $p > 0.05$) ve etki büyüklüğü ($GANO \eta^2 = 0.01$) düşüktür. Ayrıca GANO için gözlenen güç anlamlı değildir ($GG=0.38$, $p > 0.05$).

Sonuç olarak, bulgular GZY konusunda bayan ve erkek üniversite öğrencileri arasında fark olduğunu göstermektedir ve bu farkın da bayan öğrencilerden kaynaklandığını göstermektedir (Tablo 1).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmanın bulguları, üniversite öğrencilerinde GANO ile GZY ve zaman planlaması arasında olumlu yönde bir ilişki olduğunu gösterirken, zaman harcattırıcılar arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Ancak ZT ile akademik başarı arasında bir ilişki bulunamamıştır.

Bu çalışmada olduğu gibi, akademik başarı ölçütü olarak GANO ve ölçme aracı olarak ZYA'nın orijinali ile Britton ve Tesser (1991)'in üniversite öğrencilerinin akademik başarıları ile zaman yönetimleri üzerine yaptığı çalışmada, zamanını iyi kullanan öğrencilerin akademik başarılarının yüksek olduğu bulunmuştur. Macan ve ark.(1990)'nın üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada da paralel sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmanın diğer bir sonucu, üniversite öğrencilerinin ZT ile akademik başarıları arasında bir ilişki olmayışıdır. Britton ve Tesser(1991) zaman tutumlarının akademik başarının bir göstergesi olduğunu vurgulamıştır. Ancak Mpofu ve ark. (1996) tarafından üniversite öğrencileri üzerine Zimbave'de yaptığı çalışmada ise bu yargıyı destekleyen sonuç çıkmamıştır. Mpofu ve ark. bunun batı kültürü ile üçüncü dünya ülkesi kültürü arasındaki farktan kaynaklandığını vurgulamakla beraber tutumların akademik başarının göstergesi olup olmayacağı üzerine böyle bir genellenmenin yapılabilmesi için farklı kültürlerde de benzer çalışmalar yapılmasına ihtiyaç vardır.

Ayrıca zamanın boşa harcanması ile ilgili sorular içeren zaman harcattırıcılar ile genel akademik not ortalaması arasında zıt yönlü bir ilişkinin çıkmış olması, üniversite öğrencileri zamanı ne kadar boşa harcarsa, akademik hayatta o denli başarılarının düşük olacağını göstermektedir. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin zamanlarını iyi kullanmaları, zamanlarını boşa geçirecek durumlardan ve işlerden kendilerini uzak tutmaları gerekmektedir. Özellikle günümüzde üniversite öğrencilerinin çoğunun eğitim ve öğretim faaliyetleri örneğin derslere girmek ve ders çalışmak, kitap okumak, ödev ve projeleri belirlenmiş tarihlere yetiştirmek ve bireysel gelişim için daha fazla ders almak gibi.'nin dışında ekonomik koşulların zorluğundan dolayı ayrıca yarı zamanlı olarak çalışmakta olduğu gerçeği hem akademik hem de diğer bir işte çalışabilmek için bunu zorunlu hale getirmektedir.

Üniversite öğrencilerinde cinsiyete göre zaman yönetimi uygulamaları ile akademik başarı arasında anlamlı bir fark olup olmadığına bakıldığında, bayan ve erkek öğrenciler arasında GZY ve zaman planlamasında bayanlar lehine bir fark gözlenirken, zaman harcattırıcılar ve zaman tutumlarında bayan ve erkek öğrencilerin arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bayan öğrencilerin GZY ve zaman planlamasında daha başarılı oldukları Macan ve ark. (1990)'nın yapmış olduğu çalışmayla paraleldir. Bayan öğrencilerin erkeklere göre iyi birer zaman yöneticisi oldukları, zamanlarını iyi planladıkları ve dolayısıyla akademik başarılarının yüksek olduğu vurgulanmıştır. Benzer şekilde Mporu ve ark. (1996)'un üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırmada da bayanların zaman yönetiminde ve zaman planlamasında erkeklerden daha başarılı oldukları bulunmuştur. Genel olarak bayanların zamanı kontrol etmeleri konusunda erkeklere nazaran daha başarısız oldukları kanısı yaygın olsada, gerek bu çalışmada gerek bahsedilen çalışmalarda bayan öğrencilerin erkeklere göre zamanlarını iyi kullanmalarının sebebi, geleneksel zaman yönetimi davranışlarından olan listeleme, planlama ve programlama gibi davranışları daha etkin kullanmaları ve uygulamalarından kaynaklanıyor denilebilir.

Sonuç olarak araştırmanın bulguları, zamanı daha iyi yöneten ve zaman harcattırıcı uğraşlardan uzak duran üniversite öğrencilerinin akademik hayatta daha başarılı olabileceklerini ortaya koymaktadır. Bundan dolayı, gelecekte çalışma hayatının birer bireyleri olacak olan üniversite öğrencilerine, hem akademik başarılarının yükseltilebilmesi hem de kendilerini geleceğe yönelik etkin birer birey olarak hazırlayabilmeleri için zaman yönetimi konusunda eğitim programlarının (kurs, seminer gibi.) planlanması yapılmalı ve üniversite öğrencileri zamanın verimli kullanılmasına yönelik teşvik edilmelidir. Ayrıca, bu araştırmada akademik başarı ölçütü olarak GANO ve zaman yönetimi ölçütü olarak anketlerden elde edilen bilgiler göz önünde bulundurulmuştur. Gelecekte

yapılacak çalışmalarda her öğrencinin ders yükü, kaçınıcı sınıf olduğu gibi akademik başarıyı etkileyebilecek parametrelerin ele alınması, bulguların yorumlanmasında daha etkin sonuçlara ulaşmayı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Alay, S., & Koçak., S. (2002). "Validity and Reliability of Time Management Questionnaire." **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 22, 9-13.
- Britton, B. K., & Tesser, A. (1991). "Effects of Time Management Practices on College Grades." **Journal of Educational Psychology**, 83, 405-410.
- Emanuel, H. M. (1982). "Put Time on Your Side". **Management World**, 11, 30-31.
- Güçlü, N.,(2001)."Zaman Yönetimi." **Eğitim Yönetimi**, 25, 87-106.
- Landy, F. J., Rastegary, H., Thayer, J., & Colvin, C. (1991). "Time Urgency: The Construct and Its Measurement." **Journal of Applied Psychology**, 76, 644-657.
- Lankein, A. (1973). **How to Get Control of Your Time and Your Life**. New York, David McKay Co., Inc
- Lim, Y. M. (1993). "Time Dimensions of Work: Relationships with Perceived Organizational Performance." **Journal of Business and Psychology**, 8, 91-102.
- Macan, T. H., Shahani, L., Dipboye, R. L., & Phillips, A. P. (1990). "College Students' Time Management: Correlations with Academic Performance and Stress". **Journal of Educational Psychology**, 82, 760-768.
- Macan, T. H. (1994). "Time Management: Test of a Process Model". **Journal of Applied Psychology**, 79, 3, 381-391.
- Mackenzie, R. A. (1978). „Time Management: From Principles to Practice." **Training and Development Journal**, 2, 47-53.
- Mackenzie, A. (1990). **The Time Trap**. McGraw-Hill, New York.
- Mpofu, E., D'Amico, M., & Cleghorn, A. (1996). "Time Management Practices in an African Culture: Correlates with College Academic Grades." **Canadian Journal of Behavioural Science**, 28, 1-13.
- Phillips, S. R. (1988). "The New Time Management." **Training and Development Journal**, 42, 4, 73-77.
- Taylor, J., & Mackenzie, R. A. (1986). "Time is Money, So Use It Productively." **ABA Banking Journal**, 78, 130-133.
- Timpe, A. D. (1987). **The Management of Time**. New York, Facts on File Publications

Yazarlar Hakkında Bilgi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Beden Eğitimi ve Spor Bölümü. Ankara
Tel: 0312 2104016
e-mail: salay@metu.edu.tr